

Honderd jaar Odeon

Een kleine geschiedenis van Rotterdam

Revue Vlinders (foto Voorwaarts, Sociaal Democratisch Dagblad 9-11-1926).

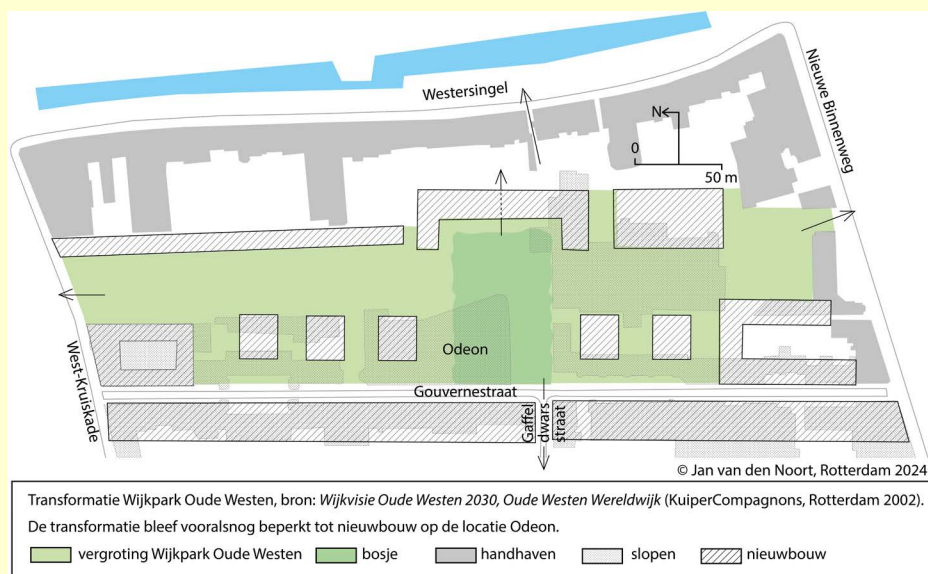
Donkere wolken

In de jaren negentig verzamelden zich de eerste donkere wolken boven Odeon. De inkomsten daalden dramatisch omdat Odeon, vanwege geluidsoverlast, de verhuur voor feesten met levende muziek moest staken. De gemeente Rotterdam stak zelf een spaak in het wiel door de bouw van sportzalen bij scholen te bevorderen. Odeon verloor inkomsten omdat de [gymnastiek](#)lessen toen niet meer in Odeon werden gegeven. Daar kwam nog bij dat de tweede fase van de verbouwing gefinancierd was met geleend geld en die schuld ieder jaar zwaar op de exploitatie drukte.

De gemeentelijke Dienst Recreatie (later Sport en Recreatie) overwoog sluiting, maar verwachtte daarvan meer problemen dan oplossingen. Sluiting zou bovendien 'zeer triest zijn, gelet op het voorzieningenpakket dat Odeon de wijk biedt.' Over de kwaliteit van het aanbod werd niet getwijfeld. Het probleem zat hem in de inkomsten, die waren onvoldoende. [Pappen en nathouden](#) was voorlopig het devies.

Waar Sport en Recreatie het wijkgebouw wilde redden, zagen andere partijen meer heil in onmiddellijk sluiten en slopen. In 2002 verscheen de Wijkvisie Oude Westen 2030, samengesteld door Kuiper Compagnons in opdracht van de gemeentelijke dienst Stedenbouw + Volkshuisvesting en woningcorporatie De Nieuwe Unie. De Wijkvisie brak een lans voor het bouwen van luxe woningen met maximaal zicht op het Wijkpark. De activiteiten van Odeon konden beter verhuizen naar een centrale plek in de wijk, bijvoorbeeld aan het [Gerrit Sterkmanplein](#).

Het dagelijks bestuur van de Centrumraad wilde graag van de hoge kosten af en overwoog al in 2002 om Odeon te sluiten, maar durfde niet door te pakken. In 2007 besloot de Centrumraad om Odeon binnen tien jaar te sluiten. Een onderzoek naar de gewenste sociaal-

maatschappelijke voorzieningen was weliswaar positief over de voorzieningen die Odeon bood, maar zag het gebouw toch liever ergens anders: De sportfunctie in het wijkpark en de ontmoetingsfunctie in een aanbouw bij [de Gaffel](#). De plannen kozen verschillende richtingen, maar sloop was de grootste gemene deler: [sloop](#) nadat de activiteiten elders waren ondergebracht. De gemeenteraad protesteerde tegen de gebrekkige [participatie](#) en stemde raadsbreed voor de motie 'Informeren is niet hetzelfde als participeren'. De leden van de Centrumraad waren ook ontevreden en vonden dat de bewonersinbreng alsnog moest worden veilig gesteld: 'We hebben een dikke onvoldoende gekregen en dan kunnen we niet blijven denken dat we het goed hebben gedaan.'

Kan het ook anders?

Sport en Recreatie kreeg vanaf 1 juli 2013 geen geld meer van Deelgemeente Centrum en staakte de exploitatie van Odeon. [Leegstandsbeheerder](#) Villex kreeg het beheer over Odeon. Twee jaar later probeerde [Stichting Meesteren](#) om Odeon een nieuwe invulling te geven en toen dat mislukte, nam [Stichting Odeon](#) die taak anderhalf jaar waar. Tenslotte werd leegstandsbeheerder Camelot ingeschakeld om het gebouw tot aan de sloop te beheren.

Opening Urban Sport Center op 31 oktober 2015. (Foto: Marianne Maaskant)

De bewoners van de woningen boven Odeon hoorden al in 2002 dat Odeon en hun woningen plaats moesten maken voor luxe stadsvilla's aan het Wijkpark, maar het bleef lang onduidelijk wanneer. De nieuwe [Woningwet](#) 2005 zette een streep door die stadsvilla's en dwong Woonstad om zich te concentreren op woningen voor lage inkomens. Het in 2018 gestichte [Rotterdams woongenootschap](#) bood aan om naast de sociale woningen van Woonstad een complex met middeldure woningen te bouwen en die tegen kostprijs te verhuren.

De ruimtes in Odeon werden tijdelijk verhuurd aan de meest uiteenlopende kleine ondernemingen, waaronder een tatoeëerder, een architectenbureau, een tassenmaker, een dansdocent, een [circusopleiding](#), een marketingbureau, en een huiswerkbegeleider, tevens EHBO-trainer. Hoewel tijdelijk, borrelden prompt allerlei ideeën op hoe Odeon kon worden behouden voor de wijk. Bureau de Werkplaats stelde een Lokaal Cultureel Centrum (LCC) voor dat naast de oude activiteiten een bruisend wijktheater zou huisvesten. [Arnold Reijndorp](#), voormalig projectleider stadsvernieuwing in Het Oude Westen, legde de vinger op de zere plek: 'Woningcorporaties zijn [projectontwikkelaar](#) geworden. Ik denk dat ze weer meer dienstverlener zouden moeten worden...Ga eerst maar eens na waar vraag naar is, wat creatievelingen en ondernemende types in de wijk willen en wat je daar als [woningcorporatie](#) in kunt betekenen.'

Het wilde de kosten drukken door het gebouw te voorzien van een gemeenschappelijke wasruimte, fietsenberging, werkplaats en logeerkamer. Het project mislukte omdat de noodzakelijke gemeentelijke steun uitbleef. Daarop besloot [Woonstad](#) om die middeldure woningen zelf te ontwikkelen.

In het voorjaar van 2022 begon de sloop van Odeon en op 18 december 2023 startte de bouw. Het enige wat straks nog herinnert aan het roemruchte verleden van de bijna honderd jaar oude zaal is de naam op het woningbouwcomplex van Woonstad: Odeon.

Sloop huizen boven Odeon 30 augustus 2023 (Foto: Marianne Maaskant)

© Jan van den Noort, Rotterdam 2025. 'Honderd jaar Odeon, Een kleine geschiedenis van Rotterdam' verscheen eerder in het Rotterdams Jaarboekje 2025, 176-205..

